

46'lık Yazılar

1. Metafizik

DELİ, DELİ, KULAKLARI KÜPELİ

“Metafizik çok derin bir konu, bizi aşar abi” diyen hafif meşrep yelpazelenmeler veya “metafizik halkın afyonu, bir öte-dünya aldatmacasıdır” diyen ağır abilenmeler bizi aşmayan, boş sözlerdir ve metafizik her haliyle yaşam stratejimizi belirleyen ön kabullerden oluşur. Gelin şu derin mevzunun yaşamımızı harcamasına izin vermeden, ne kadar basit olduğuna bakalım, ne dersiniz. Bir çırpıda, hemen kırıverelim boynunu problemin şuracıkta.

Bir kere yanırları eylelim: 1. Metafizik öte-dünyayı değil bu dünya ile insan zihninin birbirine temas etme, insan-doğa ilişkisinin biçimini konu edinir, “bu dünya benim onu gördüğüm, zihinsel formlara soktuğum gibi mi, yoksa zihnimin dışında başka bir dünya mı var”, gibi. Kendisini reddeden materyalizm bile metafizik teorilerden birisidir, öyle “reddettim” diye reddedemezsiniz. Sonra, 2. çok derin değil, sadece bize sorulmadan kültür tarafından sokulmuş bir kazıktır, fark etmek zordur fakat gerçekten fark ederseniz kendiliğinden çıkar. Sürü hayvanı olmaktan kurtulmak ve düşünerek varolan, özerk bir akıl varlığı olmak, kopya olmaktan çıkıp hakiki, özgün bir varoluş kazanmak için zihnimizin, dışındaki dünya ile olan, hazır bulup içine düştüğümüz, kültürel ilişki biçimini, bireysel olarak, kendi elimize geçirmek irade özgürlüğünün bir gereğidir.

Şimdi doğrusuna gelelim, nedir bu, Cem Yılmaz'ın “her şey içimizde, içimizde” repliği veya *Secret*'in “hayal et, inan, gerçek olsun” sallaması? Aslında gerçek bir olgu var karşımızda, yer çekimi gibi, herkesin her an deneyimlediği; ancak sorun bu olgunun bir yasa ile açıklanmasında. Problem akliselim veya sağduyu sahibi biz insanların yaşadığı gerçekliğin doğal yollarla “bir” (1!) gerçek dünya deneyimi algılamasından kaynaklanıyor. “Bu dünya benim fişim çekilse de aynen benim algıladığım gibidir ve öyle olmaya devam eder” düşüncesi bir algı yanılsamasıdır, aynen sudaki kaşığın gözümüze kırık görünmesi kadar açıkça deneyimleriz bunu, kaşık basbayağı kırıktır işte karşımızda. Bu dünyanın kendi gerçekliği öyle aynen bana geldiği gibi olsaydı hiçbir çelişki yaşamaz, öğrenmez ve düşünmezdik, hala ağaçlarda daldan dala sıçırıyor olurduk. ....

1. Ahlak

AHLAKÇILIK EN DERİN AHLAKSIZLIKTIR

Ahlak, tarihsel rastlantılar, alışkanlıklar sonucu ulaşılan genel kanıları ifade eden kültürel simgelerden oluşan toplumsal davranış kalıplarıdır. Bu dili bilenler, iyiye veya kötüye kullanabilenler ahlaklı, kendi içtenliğine ve başkalarında vicdan olduğuna güvenip zekice kullanamayan saflar ahlaksız olur!!! İyi mi? Ahlaki modeller ve simgelerin anlamlandırılması açısından, tarih ve coğrafyalar arasında, farklı nesiller ve farklı kültürler arasında bir uzaylıyla Dünyalı arasındaki kadar uçurum vardır. Ahlaki simgelerin anlamı o kadar hızlı değişir ki, ahlaklar arasındaki deşifre diller arasındaki tercüme kadar zordur. Etik disiplininin temel problemi de buradan başlar: **Toplumsal ahlak ilkelerinin de üstünde, her birey ve kültürün de kendini düzenleyebileceği bir referans kaynağı, kültürler üstü bir Arşimet noktası, evrensel bir rasyonel yasa var mıdır?**

Üzerinde kıyametler kopardığımız toplumsal ahlaklar aslında traji-komik, ibretlik öykülerden ibarettir. Hani “güleriz ağlanacak halimize” dediğimiz durumların gülemediklerimizdir. Ancak, benim gibi, bir etik uzmanı olursanız siz de gülebilirsiniz bu ağlanacak hallerimize. Çünkü öyküleri çözümlediğinizde,

çoğu beceriksizliklerden oluşan kültürel ve psişik saçmalıklar görürsünüz. Uzman olmak bile sizi bu saçmalıklardan kurtaramaz. Ahlaki bir durumun parçası olduğunuzda siz de tüm bilgeliğinizle saçmalarsınız. Güdülenmelerinizi de neyin güdülediğini sorgulama ustalığınız sonsuza, yani saçmalığa gidebilir. Ben bunun için, davranışlarımı güdüleyecek kültürel-psişik bütün yapılanmaları bir safra gibi, sürekli dışarı atmaya ve zihnimi boşaltmaya çalışırım. Böylece, içeriden, bir çocuk gibi naifçe davranıp hatalarımın, en azından, hoşgörülebilir düzeyde kalmasını garantilemeyi, dışarıdan da, olayın oluşum süreçlerini rasyonel olarak çözümlenip, evrensel, iletişilebilir bir değerlendirmeye ulaşmayı ümit ederim. Bu sayede toplumsal tehdide ve özbenlik tatminine karşı kendime sadık ve dürüst olmayı, kendim olmayı, özerk bir akıl varlığı olmayı hedeflerim. Artık ne kadar tutarsa ben de o kadar adamımdır. Olduğundan fazla veya az görünmek hata, fazla övgü de yergi kadar hakaret sayılır. Antik Yunanistan'da Delfi tapınağının kapısında yazdığı gibi, insan **"Kendini Bil"** meli, haddini, sınırını, bilmeli.

Bu kadar artizce laflar etmeseler de genel olarak herkesin yaptığı da, benzer şekilde: toplumsal tehdit karşısında güdülerini ahlakla bastırmak, karanlık köşelerde insanları yakalayıp bastırılmış güdülerini tatmin etmektir. Yetişkinliğin ustalığı bu karanlık köşelerin meşrulaştırılma yollarıdır. Aile, devlet, din, ordu, eğitim, iktisat, gibi toplumsal kurumları kullanarak güçlü özne taklidi yapıp başkalarını zayıf nesne pozisyonuna sokmak ve onları meşru, vicdanlı bir gönül rahatlığıyla karanlık köşelerde silkelemekle (!) toplumsal düzen sağlanır. Benim gibi fakir oğlanlar ve çirkin kızlar bu işi entelektüel donanımla, güzel kızlar cinsellikleriyle, zengin çocukları parayla yapar ve evrensellik ve meşruluklarını temellendirirler.....

3. Varoluş

VAROLUŞ"ÇULUK" MU YOKOLUŞ MU OTANTİK KÖKEN?

Yazmak! Ne büyük bir günah! Bilemezsiniz. Yazılı ilk öykünün ölümsüzlük, tanrılık ve adının tarihe yazılması talebiyle Kral Gılgamış tarafından yazdırılmış olması rastlantı değil. Şu anda ben de aynı duyguyla, ter içinde rüyamdan uyanıp, yorgun kalp atışlarımla sıcak yorganımdan kalkıyor ve karanlığa süzülüyorum, yazmak için. Aynı, Lavosier'nin başı giyotinle kesildikten hemen sonra beyininin ayrı çalışıp çalışmadığını bilim tarihine geçecek bir deney konusu yapmak için arkadaşına göz kırpması gibi. Adımı yazmaya çalışıyorum, olmuyor. Yazacak bir kağıt, bir kumaş, ne varsa denedim, çantamda bulduğum. Hepsi de yazmayı engelleyecek kadar kötü ve kirli. Buna rağmen inatla, tekrar tekrar yazmayı deniyorum. Her yazım bozuluyor, okunmaz hale geliyor. Her seferinde hırsla, "bu sefer" diyorum "olacak". Fakat olmuyor. Sonunda uyandım, rüyaymış. Kalbimin bedenime pompalamaya yetiştiremediği sıcak kanımın akışını bu kağıda dökmek için kalkıyorum, yorgun ve günahkar kalbimi açıyorum boşluğa. Zincirle dövüyor ve öldürüyorum ruhumu tümceler dizerek. Belki affeder beni tarih, yazmaya kalktım diye.

Edebiyat, söz sanatı veya kısaca sanat sanat değildir, öyle süsleme yapılan. Sanatçı, yani yaratıcı çaresizlik içinde kendinden kurtulmak için kendi gerçeğini en doğrudan ve bir çırpıda dışarıya atmak ister. Bu onun gerçeğidir. Estetik denen felsefe dalı da bu gerçekliği kendi gerçekliğinde bulup çıkartma sanattır. Yani burada yazdığım sözleri süs olsun diye değil, aynen yazdığım gibi yaşamakta olduğum için yazıyorum. Yazdığını yazmak bir paradoks, söz kendi anlamını bozuyor ama başka da çaresi yok. Dedim ya, çaresiz bir iş bu. Neden biliyor musunuz? İşte bu nedenden itibaren günah başlıyor. Çünkü varoluşumun hakikatini orta yerinden ikiye ayıracak ve neden ile sonuçtan, biçim ile içerikten, varlığın görünüşü ile özünden söz etmeye başlayacağım. İşte en büyük günah bu. Ahhhh, bilmiyorsunuz! Yok böyle bir şey, yalan! Varlık birdir, bütündür, biz anlatmak için, yani akla uydurmak için, yani kafadan uydurmak için ikiye böleriz. Yazıcılık, ruhban sınıfının mesleği, kralın yalancılığından

başka bir şey değil. Biz ne tanrılar, yarı tanrılar ürettik bilmezsiniz. Günahtan söz eden ruhbanlar neden kanlı gözyaşı döker bilemezsiniz, en derinde, günah kendileriyle başladığı için, masunlara bulaştırıp günahından hafiflemek için. Augustinus *İtiraflar'*ında nasıl da ağlar, Tanrım "Senin için ben neyim ki, seni sevmemi buyurasın, bunu yapmazsam bana kızasın, bitmez çilelerle tehdit edesin? Seni sevmemek az mı çile? Off!" diye. ....

4. Yazgı

YAZGILAR-AŞIRI YOLCULUK

Doğru yazgı var mıdır? En azından şunu söyleyebiliriz, "yazgınızı siz yazdıysanız o doğrudur": Sokrates "iyi yaşam nedir" diye sorar aynı soruyu ve "şu yaşadığının içinde daha iyisi gizli, sorgulamakla ulaşabilirsin, sorgulanmamış hayat yaşanmaya değmez" diye düşünür. Onun ahlak öğretisine mutlulukçu, *Eudaimonist* ahlak derler. Daimon'lar tanrıların gök kubbesinde dizili yıldızların çarkını döndüren feleklerdir. Çark sizin şansınıza dönerse mutlu olursunuz. Bunun için yazgınıza boyun eğmemeli, yazgınızı Daimonların elinden kendi elinize geçirmeli, sorgulamalı ve çıkarmalısınız size atılan toplumsal kazığı.

(Umut taşıyan) bir başka yazgıda olmak neye benzer acaba? Susuzluktan ölmek için her günün sabahı yeniden başında bir kova su taşımak için 30 km. öteye, ayağında terlikle yola çıkan bir kadın olmak ya da bir senfoni orkestrasında arada bir "üçgen" zile vurmakla giyinme odasının yarısını işgal eden ayakkabı koleksiyonuna sahip olma olanağı kazanan bir kadın olmak. İkisi de rastlantı ve içerik olarak kökten farklı olsa da biçimsel olarak çok farklı değiller. Kafan seninse ayakkabı giymesen ne olur, değilse giysen ne olur? "Neyi isteyeceksiniz ve neden isteyeceksiniz" sorusuna verilmesi gereken rasyonel cevap "kolay olanı" demek yanlış olur, "**kişiye özgü olan iç-yazgıya temasın sürekliliğinin içeriden izlenebildiği ve kişiyi özgürleştiren olanı**" olmalı cevap. Yeteneklerinizi gerçekleştirebilmek, güç kazanmak için içinde kendinizle bağlantınızı kaybedeceğiniz bir yazgıya girmek sizi sonunda başkalarının yazgısına eklenilen araç konumuna indirger, siz olmaktan çıkarsınız. Psikik bir gurbete düşer insan sonra, bir boşluğa yuvarlanmanın acısını yaşar, kendi varoluşuyla, öyküsüyle temasını yitirir. Zihinlerimiz bile bireysel değildir. **Yazgılar-aşırı yolculuğu yolcuya, Ben'e bağlayan şey içsel sürekliliktir**, paylaştığımız zihinsel durumları derinlemesine tanıyan, yabancılaşmanın eşliğinde kendimizi bulup kendimize geri dönebileceğimiz, kendi yazgımızın sürekliliği içinde, yok olma tehdidine rağmen **kendimiz olarak varolmaya devam edebildiğimiz ortak bir zihin topluluğunun izleriyle vicdani temasın, içsel değer kıyaslamasının mevcudiyetidir**. Ancak bu koşulda bir yazgıdan diğerine geçmek, hatta başka birisinin yazgısına eklenmek anlamlı, rasyonel bir olanak kazanır.....

5. İnsan

KİM TAKAR İNSAN TEORİSİNİ

Son tümceyi baştan söyleyeyim: Anlamlı bir şey söyleyebilen, insanın onuru ve özgürlüğünü erek edinmiş, ürettiği teorinin eylem alanında gerçekçi dönüştürme gücü olan bir tek Batı uygarlığı kalmıştı, fakat artık bu gelenek içinde ürettiğimiz insan-toplum teorilerinin bir anlamı kalmadı.

Batı uygarlığının teorik meşruluk tarihinin sonlanması, teorinin içeriğinden daha önce ve daha temelde, teori ile ilişki biçiminin sonlanmasıdır. İşte metafizik dönüşümün can damarı burasıdır. Çünkü Eski Yunan ve Roma üzerinden gelen Batı uygarlığı, stratejik olarak kendini her zaman sıkı bir

teorik meşruluk zemininde sorgulamakla ve el yordamı ve akıl ile inşa edilmiş bir metafizik üzerine bütün kurumsal örgütlenmesini düzenlemekle diğer uygarlıklardan ayrılır.

Şimdi biz bunları yazdık ve siz de okudunuz da ne oldu? Paylaştığımız bu teorilerle insanlığı mı kurtaracağız? Parayı yöneten sermaye kaynakları dışında, doğru düşüncenin gerçeklikle sıkı bağına ciddiye alan hangi hümanist güç kaynağı kaldı? Eski Batı uygarlığında bu düşüncelerin gerçek ile ilişkisi görülür ve değerlendirilebilirdi. Şimdi, düşüncelerine meşruluk aramaktan vazgeçmiş bir uygarlıktan da, düşüncesinin meşruluğunun sorgulanmasına asla izin vermemiş, bilimsiz, felsefesiz, çökmüş bir uygarlıktan da ciddiyet beklemenin bir anlamı yok. Belki burada-şimdi varoluşumuzu, başkalarına bakmadan kendimizi ciddiye alır, biraz daha düşünerek oynayabiliriz oyunumuzu. Hoop, şööyle, yandan yandan.....

6. Siyaset

BULDUM ÇÖZÜMÜ, İNSANLIK KURTULDU

Devlet düzenleri arasındaki farklılık psikolojik antropolojik nedenlerden kaynaklanmaktadır. Aşağıda bu ilişkilerin formülünü görebilirsiniz:

“Düşünceler” ve “çıkarlar” arasındaki psikolojinin mantığı ve yani, özgürlükçülük ile refahçılık arasındaki siyasal karşıtlık “bireyci” ve “paylaşımçı” psişik farklarla şu şekilde sentezleniyor: Özgürlükçü düşüncelerini bireycilik üzerine kuranlar “klasik libertarian” görüşleri, paylaşım üzerine kuranlar ise “cemaatçilik”i (daha ilerisi “tutuculuk” hatta “faşizm”i) savunurlar. Refah veya çıkarı bireyciliğe dayandıranlar “refah liberalizmi”ni, paylaşımçılığa dayandıranlar eşitliği ve “sosyalizm”i savunurlar. Bu formül bize siyasal yelpazenin tamamını açıklayan bir düşünme zemininde hareket etme olanağı kazandırıyor. Yani boşuna birbirinizi yemeyin. İşte size çözüm:

Bir toplumda, (1) bir yandan, a) üretilen zenginliğin eşit paylaşımının ülkeye yararlı olduğunu savunan bir sosyalist veya sosyal demokrat parti ve b) zenginliğin bireylerin elinde kullanılmasını ve rekabeti savunan bir refah liberalisti parti iki karşıt, sol-sağ siyasal görüşte aynı değeri, çıkarını paylaşım mantığını tartışacaklar (Avrupa örneğinde görüldüğü gibi);

(2) diğer yandan, “özgürlükçü ideal ve ilkelerin” a) bireyin lehine kullanılmasının ülkeye yararlı olduğunu savunan bir libertarianist parti, yani altta kalanın canının çıktığı ama üste çıkanlarında aşırı güçle alttakileri ve ülkeyi kurtaracağı bir cumhuriyetçi kapitalist sağ parti ve b) ortak paylaşılan bir ideali savunan bir cemaatçi demokrat parti, yani alttaki bireylerin ancak bütünlük içinde değer kazanacağına ve alttaki bireyin ortak manevi değerlere kurban edilebileceğine inanan demokrat kapitalist sağ parti, kendi aralarında ilkelerin doğruluğunu tartışacaklardır (Amerika örneğinde görüldüğü gibi).

Bütün bunlar aşırı büyük nüfusa sahip ataerkil toplumların düzen arayışları için üretilen teorik olanakların zorunlu sonuçlarıdır. Sonucu yabancılaşma ve insanın türsel bozulumdur. Çözüm olarak yerel kooperatif yaşamlarına ve anaerkil doğal yaşama geçmeden insan türsel özelliklerini gerçekleştirmez ve insan olamaz. Doğal yapıda her parça kendi yerini bulur. Yani çözüm yukarıdan teorik akılla değil, aşağıdan, yaşamsal güçlerden gelmeli. Yukarı ile aşağısı arasında yüzde doksana-on gibi, aşağıdakilerinin aleyhine bir güç dengesizliği olduğu için bu doğalcı çözüme ulaşmak kolay değil. Başarı bireysel iç güçlere kalmış. Puroyla, parkayla olmuyor bu işler. Kendini bile değiştiremeyen insanlar Dünya’yı değiştiremezler. OHM.....

7. Şiddet

VARLIĞINLA YOKLUĞUN BİR OLSUN!

İstemek de sevmek de, bilmekte kendine yöneliktir, başkasını bilmek, sevmek ve başkası için istemek olanaksızdır. Bilinç kendine kapalıdır ve sadece kendiyle bağlantılıdır. Ancak kendimizi bildiğimiz, sevdiğimiz ve kendimizi istediğimiz seviyede ve bu sayede başkalarıyla da bu bağları kurabiliriz. Bilirsiniz, bir kendini bilmez sevgisine malzeme olmak, istemek ne sefil bir esarettir. Başkasını istemek veya başkasından istemek ancak eşit düzey ve ortaklığa sahip insanlar arasında olanak ve meşruluk kazanabilir, aile, dost veya mesleki ortaklıklar gibi. **Zihinlerinde ortak bir bilinç topluluğuna sahip insanlar kendi zihinleri ile ilişki kurmakla, başkalarının zihinleri ile de ilişki kurmuş olurlar. Bir denklik ve ortaklık yoksa isteklerin sonu hayal kırıklığıdır.** Hakkettiğinize inandığınız şeyi karşınızdaki vermez çünkü bilgi seviyesi farklıdır, anlatsanız da anlamayacaktır. Verdi diyelim, onun verdiğini düşündüğü ile sizin aldığınızı sandığınız arasındaki fark ileride daha büyük bir problemin çekirdeği olur. Bu durumda, en lütfekar ikramları bile nazikçe reddetmek akıllıca olur. Doğru olan iş, hak edeni ve hak edeni istenmeden önce tanıyıp vermektir. Elinde bir değer taşıdığı bilincinde olan kişi için bu bir yükümlülüktür. Veya sizin neyi istemediğinizi anlamayacak kişiden onu istememeniz, vicdansız birinden merhamet dilenmek gibi görünecek ve boşuna bir direnme olacaktır; eş türden ve eşit düzeyde bir şiddet ile direnmeyi gerektirir, söze söz, hukuka hukukla, siyasete siyaset ve silaha silahla.

Bu anlamda, kendime seçtiğim bir ahlak buyruğu şöyle der: “Varlığınla yokluğun bir olsun!” Ne paranla, ne sözünle, ne itibarınla başkalarını etkileme, senin yüzünden kendi bilinç merkezlerinden uzaklaşıp seni dikkate almak zorunda kalmassınlar. Etkin aksi yönde, kendini yok edip başkalarını kendilerine yöneltecek, kendileriyle buluşmanın, bir denge ve uyum içinde kendinle bütünleşmenin mutluluğuna kavuşturacak yönde olmalı. Ne öv ne de övül, ne yer ne de yeril, çünkü bunlar abartıdır ve sınırı aşar, bağlayıcı etkiler bırakır, yergi de övgü de saygısızcadır. İltifat doğru ölçüyü koymakla olur, yani hiç bir şeyi yerinden kıpırdatmamakla, hiç kimseyi yerinde huzursuz etmemekle, karşındakini doğru tanımlamakla, yerini, kimliğini tanımakla ve onaylamakla, hakkını vermekle. İnsanlara en değerli hediye olarak kendilerini ver!.....

8. Gülmece

KANA KAN, GÖZE FER, BATNA CİLADIR GÜLDÜRÜ

Güldürü bir yanılısamadır. Gülmek için, bir yanılısama (illüzyon) oyunu içinde yüklenen beklentinin beklenmedik boşalımıdır diyebiliriz. Güldürünün (komedinin) işlevi insanı yaşama isteğine geri taşıyabilen bir aracı olmasıdır. Vahşi doğanın saf gerçekliği ile hayallerle bezenmiş insanın kültürel doğası arasındaki kişisel bağlantısıdır gülmek. İnsanca espri yeteneğini yitirmiş insanların ve toplumların can damarı kesilmiştir, ölmüşlerdir. Doğal zorunluluklar ve kültürel gereklilikler ile espri yaptığını zannedenler zombilerdir. Espri yapmak zeka gerektirir, kültürel derinlik, empati ve duygusal özgünlük gerektirir. Ezberlenmiş esprilerin neşeyi ateşleyecek hiçbir ispirotoları olmadığı gibi, özgün bir karakterin en saf, sıradan halindeki sadece gülümseyen bakışı bile neşeli bir coşku kaynatabilir izleyicisinde. Onu taklit edemezsiniz, özgün, orijinal olmanız gerekir

Estetik yaşayan, teleolojik bir doku içerir. Estetik değerlerin erekselliği bizi geleceğe yönelik bir umuda, bir beklentiye bağlar ve hayal ettikçe yaşarız. Post-kolonial denemelerin sömürgecilik sonrası dönemde küreselleşen sermaye uzanabildiği her ülke ve bireyin özgünlüğünü kırmış, talandan geri kalan zenginliklerini de haraca bağlamış, dünyamızı kötümser bir döneme sokmuştur. Yeni

nesillerimizin bu siyasetçilerin, medyanın ve karar mercilerinin alçaklığına nasıl kurban edildiğini post-modern sanatın sahteliğinden ve sanatın ölümünden de okuyabiliriz. Demokrasi yalanıyla yerel manevi duygularımız bile pazara dökülmüş, Orta Doğu yangın yerine dönmüşken siyasetten bağımsız bir estetik düşünülemez. Zulüm altındaki insanların yaratıcı ruhlarının katledilmesi, birer zombiye dönüştürülmesi toplu katliamdan, soykırımdan daha korkunçtur. İnsanı espri yapamayacak hale getirmek insanlık dışı ince bir cinayettir. Yeni nesle ümitvar, iyimser bir dünya sunamamak anne-babalar için en acıklı durumdur. Hayal ve ümitleri içdiş edilmiş bu yavruların ne suçu vardı ki, onlara böyle sefil bir dünya bırakıyoruz?

İşte, dünyamızın bu siyasal çöküşünde güldürünün özel bir anlamı var. Komik olan şey, beklentinin aksine, değer nesnesinin bir var, bir yok olmasını sergiler. Elimizden alınan, yok olan aklın, bilimin, insanlık onurunun yeniden var olabilmesi için trajediyi komediye, güldürüye çevirebilir ve akıl direnmeye ve başkaldırmaya kıskırtılabilir. Güldürü bir başkaldırı sanatıdır, insana insan olduğunu hissettirir, ruhunu güçlendirir, direnme gücü verir. Kana kan, göze fer, batna ciladır güldürü, illet-i cû'a deva, mahz-ı gıdadır güldürü, sağlara hastalara aynı şifadır güldürü!.....

9. Seks

EROTİK METAFİZİĞİN DERİNLEŞME DİYALEKTİĞİ

Homo erectus! Lütfen bu yazıyı okumayın! Arkadaşınıza okutun! Siz önce banyoya gidin, yarım bir banyo alın, üzerinize hafif bir şeyler giyin ve bir haliya uzanın. (...) Ayıptır söylemesi, ben size yeni bir erotik ilişki teklif edeceğim veya benim gibi düşünüp de işin metafiziğini kurmayanların sözcüsü olacağım. "Eros" kavramı öznenen nesneye etkin bir yönelim içerir. Her yönelim bir eksikliği tamamlamak içindir ve aşk tanrısı Eros da eksikli tanrısallığını tamamlamak için nesnesine tek yönlü olarak yönelir. Sevgi, Yunancasıyla "agape" ise karşılıklıdır, iki özne arasındadır. Erotik ilişki, aksine, tek özneli ilişkidir, karşındakini nesnen, aletin, oyuncağın, gülün, çiçeğin yaparsın, mücevher hediye eder, iltifatlar edersin. Uyarlaştıran, bilim adamı, filozof yapan, ruhun eksikliğini gideren, lider, beyefendi yetiştiren ayrıcalıklı eğitim yolu nesnesine egemen olacak böyle, erotik, eril bir ilişki üzerine kurulmuştur. Bu bir sağaltım ilişkisidir. Özne karşısındakinin elinden kendi sağaltır. Eskiden her yeteneğin erkeklere özgü kabul edilmesinin kültürel bir yanlığı olduğu ve cinsler arasında böyle yapısal bir ayırım olmadığını artık biliyoruz. Eskiden her filozofun arkasında onu aydınlatan bir kadının olması gibi, birer filozof gibi yetişen günümüzün her bireyi de, entelektüel ve cinsel olgunluğa erişebilen kadınlar ve erkekler olarak, birbirlerinin aydınlanmalarına yoldaşlık edebilirler. Artık kadınlar da erkekler kadar entelektüel gelişim ve cinsel özerkliğe sahipler, hatta daha olgun oldukları rahatça söylenebilir. Eskiden rahiplik, uzmanlık gerektiren sağaltım, arınma, ruhsal derinleşme işini artık çiftler aşk oyunuyla yapabilirler. İnsanlar kendilerini bir şaman rahip, yogi veya bir geyşa, bir psikoterapist, filozof gibi eğitebilirler. Bu sonu gelmez ve eğlenceli bir eğitimidir.

Bu teklifim geleceğe, yeni bir insan tipi ve yeni bir aşk biçimidir. Yeni aşk karşılıklı bilinçdışı sağaltımıdır. Derinleşmenin mantığı diyalektiktir ve temelde tekeşlidir. Aşkta akıllılık, rasyonel sezgilerimizdeki derinleşme "ben" ve onun "ötekisi" arasında kurulan tekeşli ve dürüst bir ilişkiyi gerektirir. Sabırla birbirini taşımayı, özveriyi, adanmayı, yoldaşının varoluşsal macerasının yükünü, bedenini, zihnini, bilinçdışını, hayvanlığını, ahlaksızlığını paylaşmayı gerektirir. Bu gizemli maceraya girişmek de buna degecek eşi gerektirir. Erotik oyun yaşamı üretir, onun bittiği yerde yaşam da biter. (O yüzden çöldeyiz). Saygıdeğer dünyanızda terbiyesiz olmaktan utanmayın! Utanılacak şey utanmanın kendisidir! Erotik metafiziğin derinleşme diyalektiği sağlıklı, yüksek bir ruhsal güç, zeka ve iyi eğitim gerektiren, son derece karmaşık, yaratıcı, ince bir sanattır, bir yaşama sanatı.....

10. Din

SIRRU'L ESRAR FİDDİN (Dindeki Esrarların Sırrı)

Dinler betimleyici bir bilim dili kullanamazlar, öykülerden oluşur ve metaforları, çoklu mantıksal katmanları olan bir işaret etme mantığı kullanırlar. Yaşam bilimsel olamaz, yaşam öykülerle örülüdür ve biz de kendi öykümüzün yazarıyız. “Hakikat ilmi” açısından bakarsak, din din değildir, ideolojik egemenliği meşru ve baskın bir güç haline getirecek göksel imparatorluk kurumlarıdır. Oysa din kurumsal olamaz. Kurumsallık dinin özüne aykırıdır. Karşınızda diyanet, papaz-imam sınıfı, tapınaklar, okullar, araçlar, paralar, silahlar vb. öğeler barındıran kurumsal bir yapı onun kutsallık ve tanrısallık ile bir ilişkisi olmadığını, ideoloji ve çıkarı hizmet ettiğini haykıran en açık işarettir. Hakiki bir dindar tanrısı ile aracsız, doğrudan bağlantılıdır, araya din bile giremez. Mevlana'nın dediği gibi, “dinim aşktır benim” ifadesi bu, Allah ile kurduğu bağın doğrudanlığının bir ifadesidir. Din kurumsallaşmışsa, inananı başkalarına da kulluk etmekte ve başkalarından da yardım istemekte, insanları tanrısına eş koşmakta demektir.

“Din” olmayan bir din ancak din olabilir. Din yaşama yolu demektir. Yaşamdan koparılmış, kurumsallaşmış bir din yaşam içinde uygulanma reflekslerini yitirmiş anlamsız taklit kalıplarından oluşur ve anlamını, doğruluğunu yaşam gerçekliğine uygunluğundan değil, uygunsuzluğundan, anlamsız, gariplikler alemine özgü olana itaatten ve bağlanma buyruğundan alır. Fideizm'in, “iman ediyorum çünkü saçma” deyişi bunu anlatır. Dinin yolu yaşamın doğal vahşiliğini kültürel bir yüceltme sokma, yaşama yollarını sanatsal bir incelikte yüksek bir kültürle işleme demektir. Din yaşama sanattır veya sanat yaşayan dindir, yaşamın ta kendisidir. Yaşama yol ve yordamında ayrıntı, zarafet ve güzellik yaratmamak, ona bağlı olanı ruhsal bir incelmeye erdirmemek, kabalık, çirkinlik, vahşilik, cahillik, tarafçılık ve dincilik onun bir din olmadığını, kutsal olmadığını, sahteliğinin kanıtıdır. Doğal olana aykırı bir din olamaz çünkü din ve doğa aynı yaşam kaynağından beslenir. Çeliştikleri yerde yanlışlığından şüphe edilmesi ve düzeltilmesi beklenen taraf doğa olamaz, dinin doğal olana uyarlanması gerekir. Dindarlar ile natüralistler aynı kişilerdir. Doğadan ayrı, varlıktan soyutlanmış ve hayali bir karakter olarak düşünülen bir tanrı veya tanrılar kurgusal süslemelerdir ve hayal kurmanın sonu yoktur.

Dinde bu saydığımız sırların kaynağındaki asıl sırta gelirse bir paradoksla karşılaşırız. Buna Türkçede peygamberlik paradoksu veya kahinlik paradoksu diyebiliriz: Bir nedenler zincirinin ne ile sonlanacağına inanman sonucu etkiler ve nedensellik zinciri bozulur. İnanmak inanılanı bozar. Geçmişten gelen tedbir aldırıcı korkuların ve geleceğe dair hamle yaptırıcı ümitlerin arasında beklediğin sonucun doğruluğuna inanmak yaşama sanatının gizemidir, peygamberlik paradoksu dinin Sirru'l Esrar'ıdır. Kader, tarihsellik veya rasyonellik paradoksu da denebilecek olan bu problemin çözümü de olduğun gibi düşünmek ve düşündüğün gibi olmak, her kararında orijinal olmak, kendin olmak, kendini bilmek ve kendini gerçekleştirmektir. Elbette bu ustalıkta karar vermek her gerilimde, kendinden başka hiç kimseye değil fakat sadece kendine inanmayı gerektirir. Çünkü içerideki sen de sen değilsin, doğal bir enerji akışının, hakikatin, Hakkın ta kendisisin. Aksi halde dinin kendisi de yabancılaştırmanın kaynağı, insanlıktan çıkartan bir korku kaynağı olur.....

11. Söylem dili

SAVUNMA MEKANİZMALARI ÜZERİNDEN, SÖYLEM DİLİ

Sigmund Freud psikişik savunma mekanizmalarının teorisini kurduktan sonra, bu konuda ilk kitap yazan kızı Anna Freud bu mekanizmaların zihinsel yanına vurgu yapmıştı. George Eman Vaillant ise hem psikişik hem de zihinsel bağlantıların izlenebileceği dört basamaklı bir ilişkiler ağını sistemleştirmiştir. Ben de *Critique of Rationality* adlı kitabımda çizdiğim matematiksel zihin modelinde psikişik komplekslerin gerisindeki zihinsel örgüyü izlenebilir hale getirmiştım. Şimdi bunları bir araya getiren mini bir teorik kesit sunacağım.

1'inci seviyesi "patolojiktir". Kozmos'un zihin dışı gerçekliği üzerine kurulan bir gerilimdir. Algısal yanımlar veya "sanrılar", dış gerçekliğin "reddi" ve inançlarla "saptırılmasından" oluşur. Buna göre, bu dünya geçicidir, sınavdır, önemsizdir, madde yoktur veya etkisizdir, idealardan oluşan bir evren vardır.

2'nci seviye Ego'nun "olgunlaşmamışlığıdır" ve yetişkinlere özgüdür. Egonun (süper Ego karşısındaki) psikişik ve zihinsel mekanizmalara uyumsuzluğunu anlatır. Beslenme, üreme gibi temel içgüdülerin bilinçsizce "dışavurumu", "hastalık hastalığı", "pasif-agresif davranış", kendine yakıştıramadığın düşünceleri başkalarına "yansıtma", öte dünyalar ve uzaylılar gibi "şizoid fanteziler" ile Egonun iç-dış gerilimini söndürmek için kullanılır.

3'üncü seviye "nevrotiktir". Gerilimi, Zihin yapılarında, mikro Kozmos'da oynayarak kısa vadede çözmeye yarar. Kabul edilemez dürtüleri "yer değiştirme" ile kabul edilebilir hale getirme, cinsel saplantıyı yobazlıkla değiştirmek gibi. Olumsuz duygu ile bağlantıyı koparma, tövbe etme "ayrılma". Gerilimli durumu hafifletmek için "entelektüelleştirme", düşünsel gerekçeler bulma ve akla uydurma, inzivaya çekilme, kendini ibadete, ayinlere verme, büyü ve mucizelere inanma. Arzuları tatmin etmenin tehlikesine karşı bilinçaltına "bastırma", istemez, masum, ilgisiz, bakire, bilge, bilinçsiz görünme.

4'üncü seviye süper Ego'da ifadelerini bulan "olgunluktur". Akli başında ve olgun yetişkinlerde görülür. Toplumun övdüğü davranış alışkanlıkları veya erdemlerdir bunlar. "Diğerkamlık" veya başkalarına kendini feda etmek, gelecek refahı için "öngörülülük" veya hazırlıklı olmak, "yüceltme", yani cinsel, vahşi, ilkel duyguları spor, din, aile, devlet gibi alanlarda ifade ve tatmin etme ve son olarak da örtük olan, bastırılmış düşünceleri "mizah" anlayışı ile ortaklaşma alanına taşıma, meşrulaştırma ve kabul edilebilir açıklığa evirme, kabul ettirme.

Kısaca burada şunu anlatmayı deniyorum: Düşüncelerimiz, o doğru olduğuna kesin inandığımız, imam ettiğimiz, teslim olduğumuz, düşünölmüş her ne varsa, ister bilimsel, ister dinsel olsun, bu yukarıda andığım mekanizmaların bir ürünüdür. Yaşam sürdükçe gerilim hep vardır ve bu mekanizmalar görevdedir.....

12. Uyku

(MDO) MEMETİĞİ DEĞİŞTİRİLMİŞ ORGANİZMALARDA UYANIKLIK SORUNU

Siz ne kadar uyanıksınız? Özgür iradeye sahip olmak için beynin *homeostasis* işlevlerine müdahale etmek hiç de akıllıca olmazdı, ölür insan. Beyinsizler yüksek makamlarla ödüllendiriliyorsa aptala yatmak akıllıca olur muydu? Aptala yatabiliyorsa, bu, o kişinin aptal olduğunu kanıtlar, yoksa akıllı olmanın bir yolunu bulurdu. Akıllılık denen şeyin konumu neresidir? Bilincin uyanık hali α , β ve γ beyin dalgaları ve bedene dağılmış salgı bezlerinin belli bir denge aralığında durmasına bağlıdır. Bilinç bu denge aralığında gerilimli veri işleme süreçleriyle anılar, kokular, meditasyon ve uyku arasında gezinir. Bir anda, o, şeytan ruhlu rakip arkadaşınızın hırsıyla boğazını sıkarken de bulabilirsiniz kendinizi, meleklerin katından aşağıya sarkmış halde müziğin ritmiyle kıvranan bedeninizi seyrederken de. Nöroloji bilincinizin akışları arasındaki geçişlerde denetimin sizin elinizde olduğuna dair inancınızın dogmatik inançlar kadar boş olduğunu gösteriyor. Ne "Ben" dediğiniz bir kişi var ne de ona ait bir öz-denetim mekanizması. Ben dediğiniz şey küresel ağda bulunan üst-Ben modellerinden birinin kopyasıdır. "Akılcı" denetim mekanizmalarınız ise size ait değil, onlar sizi bir sürüye üye yapıp bir ürün haline getiriyor. Market rafındaki GDO'lu ürünler gibi, biz de MDO'lu ürünleriz. Ben bu Postmodern Homo sapiens'e "Memetiği Değiştirilmiş Organizma" adını veriyorum. Postmodern insan sadece "Yabancılaşmış" değildir, çift katlı bir Y^2 ile, yabancılaştığına da yabancılaşmıştır. Yığın kültürü içinde mutluluk ve özgürlük illüzyonuna kapılmış, kendi olamamanın acısını duyamayacak kadar uyuşturulmuştur. $MDO + Y^2 = Pil$. Matrix'e hoş geldiniz.....

13. Doygu

BABA ÖLMEDEN KENDİN OLUNAMAZ!

Duygu ve düşüncelerin merkezinde kendini bulma, kendini bilme ve kendin olma hedefini vadeden bir altın orta betimlemesi çok yerde bulunabilir. Fakat bu bireysel, pratik bir bilgidir ve söylenenlerin teorik bir anlamı yoktur. Bırakın düşünceleri, babanıza tapınmayı, büyüün ve kendiniz olun artık! Benim en başarılı bulduğum kavram Japon kültürüne ait. Şintoizm ve Aikido'da kullanılan *Choku Rei* (*Nao Hi*) kavramı. Yazılışı 直靈 ve simgesi sağdaki gibidir. *Choku* 直 "doğrudan ve hakiki", *Rei* 靈 ise "ruh ve selam" anlamlarına geliyor. Beraber okunduğunda "doğrudan kendi ruhunla temas" demek isteniyor. "Hakiki kendin" ile buluşmak hakikatin bölünmez bütünlüğü ile, zihin-dışı doğanın kendisiyle bir olmak demektir. Bu öyle sanıldığı gibi spiritüalist bir hayal değil. Sağdaki simgeye bakın, yukarıdan, gökten varolmanın enerjisini alın aşağı indirin, var olmak açısından gökteki herhangi bir dev cisim ile kendiniz arasında hiçbir fark yok, sadece o daha büyük. İster inanın ister inanmayın, siz de en az Güneş kadar hakikaten varsınız. Varolmanın enerjisini evrensel yayılımı üzerinden dolandırın ve kendi göğsünüze indirin. Bunu düşünemezsiniz, bunu duyumsarsınız ve olursunuz. Evrensel varoluş enerjisiyle buluşacağınız yer, yani duygularınızı düşünebileceğiniz merkez bedeniniz, göğsünüzdür. Bedeninizi eğitmeyi, diyaframınızı kullanmayı öğrendiğiniz zaman zihninizi de eğitebilir, düşünsel kurguların dışına çıkabilirsiniz. Her şey *matrix*'ten çıkmaya, bedeninizin içine, kendi boyutunuza ve acıya geri dönebilmeye bağlı. Sonrası Nirvana, kesintisiz huzur. Acıyı kabullenip duygu ve düşüncelerin, bilincin ötesine, *ataraxia*'ya, duyumsamamaya geçince duygusuzluğa değil, aksine, Diyonizosçu bir doğal coşkuya ulaşıyorsunuz. Hiç kimse olup da kendi doğal hakikatine yaklaşmak bütün mutlulukların ana kaynağı, en sağlıklı düşünce, en heyecanlı duygudur. Kuşun kanadı, ışık huzmesi, gök gürültüsü olursunuz. Bilim ve sanat, macera buradan sonra başlar.....

